

ann. 1602. & 1603. ad Novitiorum receptionem §. 22. Quis que, inquit, recipiendus in aliquo Ordine regulari, etiam Monachicam, in ea se ante constituit, quam ejus Ordinis, in quo recipitur, regularia instituta & ordinationes requirit; & paucis interjectis ita de Conversis præcipit: Ipsi autem Conversi non recipiantur ante vigesimum aetatis suæ annum. Ex quo Fagnanus laudatus ita concludit n. 16. Et consequenter ad Professionem admitti nequeant ante vigesimum annum, cum stare debeant per annum integrum in probatione ad præscriptum Concilii Tridentini in dicto cap. 15. de Regularibus. Hoc autem status discrimen, ad Novitium quod attinet, antiquorum temporum praxi nititur; quamvis enim in utroque sexu Professio prioribus pubertatis annis fieri solet, constat tamen in Jure statutum fuisse, ut in locis, in quibus difficillime esset Regularum custodia, Professio non ante annos octodecim ederetur, Ecclesia nimirum plus virum postulante, quam fere ante duodecimo, vel quarto decimo præsto est; occurrit hæc regula ex. de Regularibus cap. Quia in Insulis: Quia in Insulis dura est Congregatio Monachorum, pueros in eorum Monasteriis ante decimum octavum suscipi prohibemus. Ex hac regula fieri potuit, ut in quibusdam Ordinibus, in quibus vitæ ratio, utpote durior majus robur exigit, Ecclesia majorem ætatem ad Probationem requireret, quam in aliis, quorum disciplina non easdem vires exposulat. Verum ut præsens quæstio diducatur, eo demum res deducitur, ut Ordinis cuiusque Constitutiones & regulæ ponderentur, cognoscaturque, an ea ejusmodi sint, ut Professio non ante annum vigesimum emitti possit, & quod inde consequitur, habitus ante annos undeviginti suscipi nequeat, & ante annos viginti editæ Professiones nullæ censeantur. In hac facti specie, siquidem Sancta Sedes Constitutiones eas approbaverit, constans firmumque esse debet, eam, qui ante annum vigesimum professus esset, conditioni, quam ad votorum validitatem regulæ postulat, minime satis facturum fuisse. Itaque nulla habenda esset ejusmodi Professio; at si quæ forent Constitutiones, quæ conditionem eam adjunctam haberent, etiam si eas Ordinis generale Capitulum approbasset, si tamen Pontificis auctoritas non adfuerit, subscriptum Consilium censet, earum non eam vim fore, ut Professionem ætate a Tridentino Concilio præscripta editam nullam redderent; atque ita controversia hujus deciso pendet ex eo, quod Sancta Sedes super unoquoque singulatum Ordine definiat.

Decisum Parisiis die 31. Augusti ann. 1687. Augustinus de Lamer.

CASUS XL.

Monialis infirma.

Novitia, quæ ob insanabilem ægritudinem nunquam S. Benedicti Regulam servare potest, ad eum Ordinem non est admittenda. Quod si ea se ad Religionem vocari sentiat, meliorem Ordinem, quique ipsius infirmitati magis respondet, amplius debet.

QUÆSITUM.

Adolescentula viginti tres annos nata S. Benedicti Ordinem professi vehementi flagrat desiderio; sed adeo infirma est valetudine, ut, si in eo Professionem ediderit, nulla spes alid fore, ut præter vota tria, & Clausuram, quicquam aliud præstare possit, quippe quæ ob ægritudinem, cui ea annis multis obnoxia est, nec Choro interesse, nec abstinentiam servare valeat. Tanto illa tamen Religionis amore tangitur, ut, si sibi ea gratia concedatur, se in gravi salutis discrimine versari putet, magno id oneri Familiae futurum est; sed ea tamen Monasterium amplecti cupit, si ad Professionem juxta S. Benedicti Regulam emittendam admitti posse censeatur.

RESPONSIO.

Consilium Conscientiæ subscriptum, quod allatam Expositionem vidit, exilimat Adolescentulam, pro qua consultitur, in Benedictini Ordinis Monasterium recipiendam non esse; quandoquidem ex Probatione, quam præstitit, innotescit eam non ita valere viribus, ut ejusdem Ordinis asperitatis vitæ perferendis par sit; vocationis autem diducandæ non aliam potiore rationem Ecclesiæ præsto esse, quam probationem, quam in eum finem instituit, ut Postulans Regulæ obligationes cognosceret, videretque, an satis haberet virum, ut eas exequi possit; atque etiam ut Monasterio competent fieret, an in eodem Postulante ea essent omnia, quibus opus est ad Fundatoris Regulam, quam Ecclesiæ probavit, implendam. Ita quidem in Innocentii III. Decretali

(4) Orat. 5. habitæ in Conventu Abbatum. Apud Hæstencum

ad Pisanum Archiepiscopum Cap. Ad Apostolicam, extr. de Regularibus, & transiensibus ad Religionem juxta veterum consuetudinem.

Hæc poro disciplina Monialibus Ordinis Sancti Benedicti diligentius servanda videtur, ut id executioni mandetur, quod Regula cap. 58. diversis verbis Sanctus Benedictus præcipit, ut nempe quilibet ad Congregationem accesserit, seniori Religioso, ex quo omnes Ordinis auctoritates intelligat, committatur; ut probetur non mediocri temporis spatio; ut, ter ei lecta Regula, an eidem satisfacere valeat, interrogetur; & ac si forte non valet, discedere jubetur; atque omnino non admittatur, nisi omnes Regulas se servaturam promiserit. In ejus Legis ipsissima verba: Prædicentur omnia dura & aspera, per quæ iur ad Deum, si promiserit de perseverantia, & dicitur ei: ecce lex, sub qua militare vis; si potes observare, ingredere, si vero non potes, liber discere. . . . si adhuc scieris, tunc ducatur in supra dictam cellam Novitiorum, & sicut probatur in omni probatione. Et post sex mensium circulum, legatur ei Regula, ut scias, ad quod ingreditur, si adhuc stat post quatuor menses, isem relegatur ei Regula, & si habita secum deliberatione promiserit se omnia custodire, & cunctis imperata servare, tunc suscipiatur in Congregatione. Cum ergo Adolescentula, de qua agitur, Sancti Benedicti Regulæ custodiendæ, ad Clerici officium, & abstinentiam in Monasterio servari solitam quod spectat, se imparem fateatur, liquido constat eam ad Professionem admitti non posse, quin Regula violetur, quippe quam illa exequi nequit, utpote infirmis laborans, quæ tamquam aliquid transiens, aut tamquam morbus facile sanabilis spectari non potest, quemadmodum quidem ex expositione licet intelligi. Quamobrem Consilium subscriptum, facta hypothese ejus ægritudinem sanari non posse, ipsamque proinde obediam communibus exercitiis nullo unquam tempore idoneam fore, ipsam monet, cohortaturque, ut, siquidem ad Regularem statum se vocatam intelligit, Ordinem amplectatur, cujus Regula, & præses ipsius viribus magis respondeant, quam Benedictinus Ordo, ad quem non nisi dispensatione, quæ nec est, nec Familiae utilis esset, admitti possit; quia nempe ejusmodi dispensationes Discipline regularis remissioni, diminutioni, ac tandem ex cicio campum aperiant, ut monet Abbas Trithemius (4) qui in hac re graviter ita pronuntiat: Hæc calamitas sicut in Ordine est prima, ita quoque ad destructionem omnis disciplina est fortissima. Cum enim iniquis quisque ad Ordinem recipitur, vigor conversationis Monastica dissipatur; quoniam si, qui cum aliis in studio quietissimi certaminis currere debent, longe retrorsum persistens, claudus & debilis vacillat.

Decisum Parisiis in Sorbona die 26. Januarii ann. 1687. Augustinus de Lamer.

CASUS XLI.

Monialis, quæ ad strictiorem Ordinem migrat.

- 1 Monialis Professa potest ad strictiorem Ordinem gradum facere.
2 Ut id perficiat, Pontificis permissione non indiget, sed satis est, Familiae, in qua ea degit, Superiorem annuere.

QUÆSITUM.

Puella ab infantia in Familia Ordinis S. Francisci alta ætate educata, octavo ætatis anno suscipienda Religionis votum emisit. Quinquennio post egressa ad Monasterium Ordinis S. Benedicti se contulit, ubi post aliquot annos habitum sumpsit, & post Novitatus annum Professionem juxta hujus Sancti Regulam edidit, quæ ob votum prius octavo ætatis anno emissum vel minimo strupulo tangeretur, omnino non dubitans, quin nullum foret, atque ob ætatem, qua editum fuerat, nihil obligationis induceret. Cum ad octennium in S. Benedicti Ordine perstitisset, ac per id tempus suam sibi Professionem valde probari, nec omnino molestant, aut gravem videri significasset; cepit ejus ratio affici, deque suo priore voto verba facere; dicere cepit, cum S. Francisci Ordo eo ipso, quem professionem suscipior, duriorque sit, se quidem majoris perfectionis intuitu ad eum regredi velle; addens magna se affici cupiditate ducende, concientiendæque in eo Domicilio, in quo Religionem animo imberberet, & in quo ipsius mater, cuius est dulcissima est recordatio, vitam cum morte feliciter committeret. In hac facti specie queritur ex Doctoribus.

I. An Familiae, in qua perpetua stabilitas promissa est de ferende libertas in Galliis auctoritate donata sit, usque sit mata?

II. An

l. 4. tract. 2. disquisit. 3. in principio.

- II. An rationes, quas hæc Monialis allegat, satis vincant id ei libertatis concedi posse?
III. Facta hypothese rationes eas satis graves esse, an non sit opus Pontificis permissione, ut eadem libertate uti liceat?

RESPONSIO.

Doctores subscripti, qui propositam facti speciem viderunt, exilimant, eos, qui in aliquo Monasterio clausuræ & stabilitatis votum ediderunt, posse majoris perfectionis studio ductos, ad alium Ordinem, ubi strictior, duriorque est Regula, gradum facere. Eiusmodi est Galliarum monos, communique Doctorum sententia; quæ quidem nititur cap. Virgines 20. q. 4. c. Licet, extr. de Regularibus, ubi dicitur: permittit Concilium Virginibus Christo Domino consecratis, ut ad monasterium exaltius transierint, si statuerint ibi manere ad animarum suarum salutem, ut majorem ibi perfectionem acquirant. Doctrinam hanc Innocentius III. confirmat c. Licet, visum est. Ita enim de Superioribus loquitur, ad eos quod attinet, qui majorem perfectionem amplecti volunt: Novitium . . . se ad concedendam licentiam transmittit saltem postulantis de humilitate ac simplicitate, petere debet, ita Superior debet eandem libenter ac non gravate concedere, ne consilio, quod ex Deo esse potest, reluctari videatur. At si quæ subdit timendi causa, ne id ex levitate, atque inconstantia proveniat, se superioris sui iudicio conformare debet inferior, ne forte Satan, ut ei faciam facti, speciem induat Angeli luminis.

Quoad questionem alteram, stat sententia, Monialem octavo ætatis anno se voto, quo edidit, obstringere potuisse, siquidem hæc nunc in ea fuerit ratio usus, ut deliberare, ejusque obligationis vim ac pondus satis animo complecti possit. Sed quia non nisi votum simplex edere potuit, votorum solemnium posterior Professio, quam in S. Benedicti Ordine emisit, a voto simplici eam proflus eximit. Hinc D. Thomas a. 2. quest. 189. art. 8. ad 3. ita pronuntiat: Non tenetur implere votum simplex, quod emisit de iurando Religionem majorem. Quod si majoris perfectionis desiderium, non autem levitas aut temeritas in causa est, ut strictioris Ordinis suscipiendi facultatem exposulet, non debent Superiores præpositis difficultatibus eam a proposito revocare, eajus consilium retulare, ne divino, quo vocatur eo, quo contendit, instinctu repugnent. Neque vero ex eo potest levitatis aut temeritatis insinulari, quod non ante annos decem a Professione de re tanti ponderis cogitaverit; nempe Sanctorum complurium Virorum exemplum satis ostendit, hæc illustria factiora quandoque non perfici, nisi cum haud mediocre temporis spatium in leni, seu remisso Instituto transactum fuerit.

Quoad questionem tertiam, responderet ad Pontificem contingendum non esse, ac Superioris permissione sufficere, ut ad strictiorem Ordinem gradus fiat. Hujus est, rationes, quibus Religiosa confidens dicitur, examinare, ac videre, an ea certo sciat Monasterium, quod ingredi vult, sibi parere, an habeat, quo iter conficiat, atque an decens comitatus ei præsto sit, ut negotium hoc totum cum dignitate, & prout rectus ordo postulat, perficiatur.

Decisum in Sorbona hac die 23. Octobris ann. 1689. G. Lamer.

CASUS XLII.

Monialis in Abbatissam electa.

Monialis Abbatissa titulo insignita non potest ex Monasterio, in quo Professionem emisit, pensionem exigere, quæ ei hæc rationem conditione promissa fuit, si nempe ad Monasterium aliud Monialis simplicis titulo transferretur.

QUÆSITUM.

Tertia Professionem edidit in Monasterio, in quo ejus Avia Abbatissa erat. Consanguineæ promissæ librum quinquæ millia dotis titulo, vel tamme censum, quoad summam ipsam persolverent. Contractus an. 1666. transactus est, Cum Titia et Monasterio egredieretur, ut se in opulentiam Abbatiam, qua fuit insignita, conferret; Monasterium tum Avia, tum dotis, quæ Nepti statuta fuerat, ratione habita, per eundem contractum ultro recepit libras annuas 200. Titia, quoad viveret, soluturam, si forte illa per illa Obedientiam in Monasterium aliud transferretur.

Illam quidem pensionis hujus solutionem sibi vindicat: sed Professionis Monasterium eam se minime debere contendit. Distingendum nimirum est inter pensiones, quæ Monialibus a consanguineis constituuntur, easque sequuntur, ubi

cumque demum locorum fuerint, easque, quæ sifdem a Monasterio constituuntur, quæque eas in eo tantum casu sequi debent, qui Contractu stipulatus fuit. Porro Titia ideo pensio statuta est, ut si per Obedientiam transferretur, nec Monasterio, nec consanguineis onerata esset; ejus enim egressus non est per Obedientiam facta translatio, sed tantum Pontificis auctoritate, qui eam Abbatissam creavit, qui in casu Monasterium prius ei non amplius alimenta debet, quæ quidem ei præsto sunt in Abbatia, quæ omnia, quibus opus habuerit, eidem suppeditare debet. Nec magis consanguineis suis oneri est. Capitularia Caroli Magni c. 77. addit. 7. Religiosos Ecclesiis peculiaribus, a quibus habent, unde subsistant, deservientes privari ea parte reitutum, qua in Professionibus suæ Monasterii gaudebant, ac Religiosis ibidem Deo famulantibus eandem reservant; & Rescripta a suis portionibus, suisque Præbendis Monachalibus excluderent Religiosos, quicumque Beneficia in vim gradus, vel aliter obtinuerunt.

Abbatissa nolens id Advocatus judicandum committere, consultationis hujus decisionem subdidit jupico Viri nobiliss, qui in hujusmodi negotiis profus solus, & peregrinus, sententia, & consilio, quod fibi a Doctoribus exhiberi humiliter postulat, se conformabit.

RESPONSIO.

Consilium Conscientiæ subscriptum, quod propositam facti speciem vidit, expenditque, respondet, Abbatissam, de qua sermo est, non in eo casu versari, in quo pensionem suam petere possit; cumque ejus translatio a Pontifice facta fuerit, & ut vero simile sit, ad ipsas, ejusque consanguineorum instantiam, sententiam proinde non esse eam ex Obedientia factam fuisse, neque eam casum priori Monasterio in mentem venisse. Existere nonnullos casus, in quibus interet Religionis, ut, causa exempli ad fundandas Familias, vel reformandas Moniales alique transferatur; nec deesse etiam casus, in quibus privatam Monialis bonum translationem requirit, ut cum ejus status cum eeli inclementia, cui Professionis Monasterium subest, consistere non potest; in hac nempe facti specie Monasterium ei suppeditare debet, quo subsistat ibi, quo mittitur, ipsata Familia, vel ut minus infirma valeatque possit ipsa alibi proprii status obligationibus satisfacere. Tradit Freyruus part. 5. l. 2. cap. 3. n. 10. Divionensem Senatam edidisse Rescripta duo in gratiam Monialium duarum, quæ a Monasteriis, e quibus ad alias Familias inlituendas egressæ fuerant, subsidia, quibus subsisterent, postulabant. Sed quoniam in presenti facti specie tale nihil occurrat, vel quidpiam aliud, cujus causa Monialis ad proprie vitæ conservationem sibi aliud Domicilium petere potest, proinde minime judicatur, Contractus clausulam huic Abbatissæ favore, quoniam ejus egressus omnino liber fuit, omnino voluntarius, nullaque urgente vel ipsius, vel Monasterii necessitate, neque ea non aliam ob causam translati esse dici potest, quam ut Superiori suo Obedientiam præstare. Ea nempe clausula non alia ratione quam ex Jure meo pensanda est; Jus autem non nisi in casibus, de quibus supra, dotem aut pensiones concedit. Quod quidem in causa fuit, ut Navarrus eadem ratione, qua modo subscripti, olim in negotio propemodum huic gemino responderet Comment. 4. de Regularibus, n. 24. En ejus verba: Opinio Cardinal. & Pavorum. potest salvari in eo, qui conste ob necessitatem, vel utilitatem publicam, aut valde magnam privatam auctoritate legitima transferret, quoad hoc tantum, ut haberet usum fructuum eorum, dum viveret, & ibi maneret, demum priori Monasterio reservato. Quo fit, ut juste pridem responderim, Monialem auctoritate Pape translatam voluntarie ad suam infantiam de uno Monasterio ad aliud, non delaturam secum priori datum, nec bona per Professionem ejus illi quæstia.

Accedit his omnibus, cum 200. librarum stipulatio non alio spectare poterit quam ut ex alimentis loco Moniali essent, eidemque inde suppeteret, unde subsisteret, cumque ei ex Abbatia, quam obtinuit, quæcumque necessaria sunt, satis superque præsto sint, eas proinde non amplius ab ipsa peti posse juxta principia famioris Theologie, quæ Religiosis earum rerum, quæ vitæ titulo percipiunt, non aliam dispositionem concedit.

Decisum in Sorbona die 6. Octobris ann. 1689. Augustinus de Lamer.

CASUS XLIII.

Moniales in Familiam receptæ, quæ ad incitas redactæ est.

- 1 Religiosa Familie non debent ad Professionem plures admitti, quam Monasteria commode alere possunt.
2 Cum Monasterium in præceptum actum est, ejusque redintegrandi nulla spes adeß, quicumque accedant professuri, de rebus, prout se habent, monendi sunt.

QUÆ

QUÆSITUM.

Possunt ne Puella recipi in eam Familiam, quæ nonnullis opulenta videtur, re tamen vera ad incitas redacta est, summaque rerum inopia premitur, quia de Monasterio negotiis, ut se quidem habent, commoneant, Religioni nomen sibi fortasse non datur, si de rerum statu cognoverint? Patiturne caritas eas in ejusmodi ignorantia relinqui? At vero hæc eadem Communitas con alia ratione, quam puellarum receptione subsistit; constat illa Monialibus quinquaginta, quibus 4000. annue libræ sunt, quæque quotannis 8000. absumunt, 40000. librarum, quas debent, senore computato. Puella, quas recipiunt, fere scuta mille tantum erogant, quæ quidem, antequam Professionem ediderint, expenduntur. Nulla huic Familiæ affulget emergendi spes.

RESPONSIO.

Consilium Conscientiæ subscriptum censet, in Ecclesiâ institutum regulam esse, ut ne plures, quam ali possint, Religiosi, vel Religiosæ in Monasteria recipiantur. Ita quidem pallium Concilia, & Pontifices statuerunt; atque adeo Jure veteri Monialis Professio nulla erat, si secus peracta esset, cap. Periculosus, de stat. Regul. in 6. dist. 11. ne in Monasteriis Ordinum non Mendicantium alium recipiantur de cetero in Sorores, nisi que perantur Monasteriorum bonis, si ne præcipuum abique penuria sustentari si secus actum fuerit, irritum decernentes.

Tridentina quidem Synodus Professionem in hac facti specie nullam non declarat, sed ita tamen; ad hanc rem quod attinet, sess. 25. de Regul. c. 3. dist. præcipit: in tantum numerus constituitur, ac impotens conservetur, qui vel ex consuetudine elemosinis commode possit sustentari. Non pauci Pontifices post Concilium, quemadmodum etiam Congregatio, quæ illud interpretatur, ejusmodi disciplinam in omnibus Monasteriis servandam esse Decretorum suorum auctoritate sinxerunt. Id luculenter evincunt Barbosa in hunc Concilii locum, & Demurga tom. 2. dist. 5. dub. 13. quidem eo rem deducit, ut, si secus fiat, mortaliter peccari contendant.

Hoc postea, respondetur, I. Communiter hanc, cum plus debeat, quam possideat, tot puellis, quot recipit, commode sustentandis impare esse, ex Tridentina Synodi mente, quoniam, ut pro certo ponitur, sperare nequit fore, ut aliquando emergat; ex quo fit, ut non amplius puellas ad Professionem admittere possit.

II. Malam fidem existeret, si puellarum accedentium parentes de Familiæ statu certiores fiant; est enim vero similitudinem haud futurum; ut ab iis Communitas eligeretur, quam excidio proximam, eoque paupertatis adductam scirent, ut, quo Creditoribus solvat, Domicilium, atque adeo, quæcunque possidet, bona vendat. Sane convenit, puellis non amplius receptis, elapsos annos census Creditoribus debitos solvi omnino non posse: atque ita opus fore, ut bona vendantur, & puella abire cogantur. Sed ad Superiores spectat hoc: incommodum antevertere, vel curare, ut puella in alia Monasteria se conferant.

Denique si Familia nequit emergere, & quod inde conspiciatur, dia subsistere, præstat in præsentia Creditoribus bona cedere, quam eos, re longius protrahat, majori damno subesse. Familia hæc 4000. libras ultra proventuum quotannis expendens auget alienum æs, nec, ut supponitur, se prævidet unquam solvendo fore; injustum proinde esset, si Creditoribus omnium honorum cessio quamprimum fieret.

Decisum hac die 14. Octobris an. 1700.

G. Fromagenu.

CASUS XLIV.

Moniales, quæ peculiare amicitias, seu sodalitates fovent.

Singulares necessitudines inter Moniales omnibus retro actis sacris prohibita fuerunt, & quidem merito.

QUÆSITUM.

IN Religiosis Communitatibus fere generatim receptum principium est, nullum in iis privata amicitia genus tolerandum esse. Rogantur ergo Sorbonæ Doctores, ut super ejusmodi consuetudine dicant, quid sentiant.

RESPONSIO.

Consilium Conscientiæ subscriptum censet, tametsi in Regulari Societate amor, & caritas æque ad omnes referri debeat, hanc tamen æqualitatem, quæ non nisi ad claritatis substantiam spectat, non impedire, quominus ex persone, quæ

peculiaribus de causis ex longo tempore se mutuo devinxerunt, se dulciori ac vehementiori amore, quam ceteras communitate; ita Moniales, quæ Pensionaria simul fuerunt, quæ una & in Probatione steterunt, & Professionem ediderunt, se studiosius, & ut ita dicam, sensibilibus, quam ceteras diligunt. Niuium ex communi Theologorum sententia in charid, quod proximo debetur, propterea tollatur; unus plerisq; fiet, alter dulcius amabitur.

Verum nisi Spiritus S. hanc dilectionem sanctificet, purgetque, quidquid in ea potest humanum esse, ea est maxime periculosa, quia sepe evadit carnalis affectio, eumque, qui ceteris fororibus debetur, amore imminuit. Si tres quatuorve Moniales singulari hæc amicitia jungantur, a ceteris abstractæ, & adversus eas, quoties occasio tulerit, conspirantes, concordia hæc, inquit S. Chrysostomus in cap. 1. secundæ ad Thessal. in Communitate discordiæ, & schismatis causa esse potest: invenimus apud multas esse charitatem & dilectionem, sed hanc charitatem & dilectionem esse causam discordiæ: nam quando bene aut verè fuerimus conjuncti, & duo aut tres vultu inter se fuerimus colligati, a ceteris aut se ipsos abstrahentes, eo quod ad illos possint confugere, & in illis omnibus consistere, hoc est dissolvi, non dilectio.

Quamvis autem peculiare hæc amicitias non gravia semper incommoda consequantur. SS. tamen Patres, & Regularum, ac Monasticarum Constitutionum Auctores semper eas vituperarunt, atque impugnarunt. Neque enim ignorabant ex his temporis iacturam, regularis disciplinæ perturbationem, detractiones, prava exempla, mutæ charitatis, quæ inter Moniales vigere debet, imminutionem existeret. Quod in causa fuit, ut S. Basiliius cap. 29. Constitutionum Monasticarum hoc peculiare amicitias genus improbare, quippe quo Monasteriorum disciplina vetus everteretur, ac pronuntiaret eundem, ut quomodo in officio omnes permanere, æquali unicuique erga omnes communis sit, acque conjunctio. Denique concludit, eos, qui ejusmodi amicitias singulares constanter, si moniti ab iis non desistant, tanquam ethnicos & Publicanos spectandos esse.

Idem fere dixerat Sanctus hic Pater Sermonem primo de Monachorum institutione: Perro, inquit, in injungendi hoc communi consuetudinis nuntium patitur charitatis lex, aliquam ceteri seorsum amicitias aut sodalitates, siquidem nullo modo fieri possunt, quin affectiones ipsæ, quæ in hac magis, quam in illam præcedunt partem, plurimum incommodum communi omnium corda. Quamobrem æqualiter se diligere inter se omnes debent, idemque adversus universum fratrum eorum charitatis cœtus esse modus. Quod si quis invenius fuerit, qui majore quadam animi propensione Monachum fratrem, vel propinquum, vel alium quemvis quavis causa videatur diligere, hanc castigare oportet ut injuriam publicæ charitatis, siquidem in eo quod quis aliquem unum plus diligit, facile indicat reliquos se in amore inferiori habere.

S. Aurelianus verat in sua Regula, ne Religiosus privata unum aliam alloquatur; quæ in re Auctor Concordiæ Regularum pag. 762. ita pronuntiat: Optima sanctio, quæ peccata inter Monachorum familiaritates præsidit, per quæ erga ceteros fratres charitas alget, secreta morminationes aluntur, ac denique universa regularis observantia periclitatur; ex hisque videntur aversis, & schismata in Congregatione, tanquam improbitatis eorum qui cœnat, argumentum, inquit Basiliius.

Hæc eadem mente, & ut peculiare Sanctus Leander Hispalensis Episcopus in sua Regula cap. 20. de Virginitate Institutio: Noli assumere unam, & declinare alias, sed quod scire noli esse, sciatas ad omnibus.

Auctor Libri, cujus titulo Codex Regularum refert S. Cesarium Arelatensem Episcopum in Sermonem ad Moniales his singillatim proponere vitæ & incommoda, quæ ex hac frequentat Monialium inter se familiaritate derivantur; atque ita concludit: Hæc communis mala fortiter Deo adjuvante repellentur, & illa, quæ diximus, bona feliciter arguentur, si ab animabus sanctis familiaritas inordinata respiciatur; ut ergo caritatis præmia, & virginitalis coronam, Deo remunerante, possitis accipere, periculosa familiaritatem a vobis semper excludite.

Hæstenus in Regulam S. Benedicti t. p. disquisit. 9. §. 5. in medium affert capita 48. & 49. in quibus mandatur, ut, Unusquisque se a proximo custodiat; Religiosus alter alterum, quibus minime decet, horis non alloquatur, non alter alterius partes tueatur, vel consanguinitatis pretextu; ex quo Auctor hic occasione sumit singulares amicitias damnandi, & in hanc rem S. Basilium laudat.

Consili demum potest Pelizarius tom. 2. tract. 10. c. 10. n. 303. §. 26.

Consilium subscriptum concludit ex his omnibus hæc peculiare amicitias omnibus retro taculis vetitas fuisse, nec omnino in Religiosis Communitatibus esse tolerandas.

Decisum hac die 19. Novembris an. 1704.

G. Fromagenu.

CASUS XLV.

Monialium obligatio dandi suffragii.

- 1. In Monasteriis, in quibus Novitiarum receptio instituitur, & res omnes veterum pluralitate concluduntur, minime licet Monialibus simul, ut suffragii dupli alio, niqueque, quod præstant se timere, ne se in malam partem devolvant.
2. Cum Constitutiones præcipue sententiæ declarationem, & superiores prohibent, ne juri suffragii renuntietur, iis non obsequi grave peccatum est, quod etiam mortale esse potest.

QUÆSITUM.

CUM sit electio, vel receptio in Monasterio N... id moris obinet, ut suffragium detur sava alba vel nigra, quam Monialis quæque ponit in capsula, prout ei visum fuerit. Moniales non pauca, veritate, ne propriam conscientiam polluant, vel Novitiam vel receperit, vel rejecerit, duas simul fabas, albam unam, nigram aliam immittunt; ex quo sepe fit, electionem, vel receptionem nullam esse, nihilque in Capitulo definit. Cum de hoc abulæ cognovisset Antilita, veniit de potestatis suo plenitudine, ne Moniales ita se gererent, mandavitque, ut una tantum faba uterentur. Hoc postea.

Queritur, I. An Moniales, quæ pauperes spiritu non audent in certam se partem dare, Antilitæ præcepto parere teneantur? II. An non utcumque, sed sub mortalis peccati pœna.

RESPONSIO.

Consilium Conscientiæ subscriptum censet, Moniales N... (a) quæ, Antilitæ functione non obstante, pergant duas fabas ponere (quod sepe electiones & receptiones nullas efficit) in re gravi Deum ledere, non mediocri contra obedientiam culpa se obstringere, magnamque injuriam Communitati, iisque, quibus suffragia denegant, afferendi periculo sese exponere.

Decisio hæc illud pro certo ponit, in Conventu, qui consultit, ut in aliis plerisque Moniales teneri suffragia sua pro, vel contra, cum de Novitia ad Professionem admittenda agitur, exhibere, neque ipsi licere a Capitulo abesse, vel neutrales adesse. Si ergo Monialis ultra voe sua cadit, peccat contra Constitutiones, contraque obedientiam, quam debet Antilitæ, quæ quidem id, quam late patet ejus auctoritas, prohibens, de re magni ponderis agi satis offendit.

Præterea Moniales singule debent secum in animo reputare, suffragia jus ad propriæ Communitatis bonum sibi concessum esse, adeoque se id ipsum edere denegare non posse. Quod si Moniales vocem amittere permittantur, earumque nonnullæ levioræ metu percussæ in neutram se partem determinent, non deerunt facti species, in quibus Communitas, vel privata Moniales grave incommodum patiantur, vel quod recipiantur indignæ, vel quod dignæ respiciantur.

Nec refert, Moniales eas ideo non uti jure suo, quod bona fide timeant, ne Deum offendant, quodque, quid consilii capiant, profus ignorent; quia nempe regulas, quas in ejusmodi negotiis præscribit divina Lex, percipere facile possunt. Si causa exempli de puella ad Professionem admittenda agitur, debent eam ipsæ Probationis tempore examinare, ex Novitiarum Magistra & Sororibus de ejus vita moribusque cognoscere: possunt Antilitam, vel prudentem, & a partium studio alienam personam consulere, iisque auctoribus consilium capere; his usæ circumspicionibus, tuta quoad susceptum consilium conscientia coram Deo sunt. Quamobrem concluditur, Moniales, quæ, ne vocem amittant, non ita se gerunt, bona fide non agere, dum, Superioribus expresse prohibentibus, in ea praxi persistunt, quæ Capitulares Conventus inutiles reddit, & gravibus incommodis Communitatem exponit. Porro hæc in re mortalis culpa locum habere potest; fatiisque proinde, ac tutius fuerit, Moniales cum simplicitate, rectaque Monasterii bonum procurandi intentione suam quamque suffragium proferre.

Decisum hac die 18. Octobris an. 1698.

G. Fromagenu.

CASUS XLVI.

Moniales tres Germanæ Sorores.

Scandum est uniuscujusque regularis Familiæ praxi, ut cognoscatur, an tres Sorores in Conventibus Capitularibus triplis suffragii jure gaudeant. Sibi votorum trium jus adest,

(e) Balfæus de elect. 8. Diana 3. part. tract. resol. 6. De Pey-

ius Sororibus possessio servanda est; edi tamen potest Constitutio, quæ in suffragia ab duo redigantur.

QUÆSITUM.

SORORES tres Professæ sunt in eodem Monasterio, ubi suum singula suffragia in Capitulis, & in omnibus negotiis semper habuerunt. In præsentia de eligenda Antilita agitur; in votis est, earum suffragia ad duo redigi, iisque jus adimi, quod hæctenus obtinuerant. Queritur, idne liceat?

RESPONSIO.

Consilium Conscientiæ subscriptum censet, controversiam hæc ex cujusque Familiæ consuetudine & Constitutionibus esse dirimendam. Non desunt Monasteria, in quibus, ne tres Sorores recipiantur, constitutionibus prohibent, suntuque Auctores nonnulli, qui contendunt, Cardinalium Tridentinæ Synodi interpres Congregationem delectatæ id absque summi Pontificis auctoritate fieri non posse, ut videre est apud Tamburinum de jure Abbatiarum & Monial. disp. 5. part. 1. num. 2. Quia porro decisiones hæ nobis regula loco non sunt, nec commune Jus efficiunt, ad peculiaria proinde jura est deveniendum. Quamobrem si Monasterium, de quo sermo est, trium Sororum nullam privat activa voce, nec earum suffragia per Constitutiones ad duo redigatur; nisi & consuetudini standum esse censetur; cum rectus ordo postulet, ut Puella suffragii jus per Professionem acquirat, nihilque sit cause, quamobrem voce spoliaret ea, quæ Familiam ingressa est, animo reputans, sibi jus idem, quod Monialibus ceteris fore, quæ providere non potuit futurum, ut voce ac suffragia privaretur. Itaque non creditur tribus fororibus id juris adimi posse, in cuius possessione hæctenus perseverant; at vero contraria in posterum vim habitura edi potest Constitutio, quæ quidem puellis accedentibus significabitur; quæ tamen Constitutio Superioris Majoris auctoritate firmanda est.

Decisum Parisiis die 6. Septembris ann. 1678.

Aug. de Lames.

CASUS XLVII.

Monialis, quæ intra quinquennium non reclamavit.

- 1. Quicumque post Professionem, quæ nulla fuit, non reclamavit intra quinquennium, tanquam Religioni devinctus spectandus est.
2. Debet ex Professionis die suam sedem tenere.

QUÆSITUM.

Queritur, an Novitia, quæ pridie ante completum Probationis annum Professæ non reclamavit intra quinquennium, debeat Professæ censeri, summeque gradum ex Professionis die sibi sumere?

RESPONSIO.

Consilium Conscientiæ subscriptum, quod propositam facti speciem vidit, existimat, I. ex Tridentina Synodo sess. 25. de Regularibus & Monialibus c. 15. Professionem ad hæc Puella ante elapsum Probationis annum emittam nullam esse; disciplina huic adhefit Constitutio Blesensis art. 28. Eadem tamen Puella a Professionis die tanquam professæ haberi debuit; quia nempe Actus publicus suum semper effectum retinet, donec nullus a Judice declaretur; nec quisquam, quod ipsi collatum est, absque Judicis auctoritate spoliandus est. Cum ergo ejusmodi Professio publica fuerit, puella eo loco gaudeat debet, in quo fuit eo die posita, quo vota sua pronuntiavit.

II. Censet, eandem Puellam votis editis refragari non posse, quia per annos quinque permissit in Monasterio, quin professæretur, quamvis non ignoraret se professam esse ante tempus a Concilio præscriptum cap. 19. ejusdem sess. 25. de Regularibus & Monialibus. Diserta sunt Concilii verba: Quicumque Regularis præstant se per vim, & metum ingressum esse Religionem, aut etiam dicat, ante aetatem debitam Professum esse, aut quid simile, velique habitum admittere quicumque de causa, aut etiam cum habitu discedere sine licentia Superiorum, non audiatur, nisi intra quinquennium tantum a die Professionis, & tunc non aliter, nisi causas, quas præstenderit, deduxerit coram Superiore suo, & Ordinario. Itaque Puella, cum contra Professionem reclamare non amplius possit, sedem a die Professionis in Monasterio tenere debet, vi Actus publici.

Decisum tom. 3. cap. 9. num. 28.

ci, qui huic rei fidem facit, & cui refragari nec Puella, ipsi, nec Monasterio licet.

Decisum die . . . Ofebris an. 1676. Aug. de Lames.

CASUS XLVIII.

Moniales Claufuræ legibus obftrictæ.

- 1 Qui Familiarium Monasterii præfunt, nunquam pati debent sine causa legitima Monasterium egredi.
2 In legitimorum causarum numero sunt morbi periculofi, qui in Monasterio sanari nequeunt.
3 Secularibus non ea tribuenda facultas est, ut Monialium Domicilia subeant, nisi adit proprio dicta necessitas.
4 Permittit Ecclesia ibidem recipi mulieres ac puellas, qua Deo se devovere volunt, quifque, ut eo se recipiant, alia graves causa præfio sunt.

QUÆSITUM.

Quoniam quotidiana experientia compertum est, Moniales & propriis Monasteriis fidenter egredi vel Seculares in eadem recipi, Superioribus scilicet id facile permittentibus; visum est Præfato, qui ceteroquin ad rectam disciplinam in propria Diocesi instituatam naviter incumbit, maum hoc hanc levis momenti esse, crediditque, se Monasterium duorum, quorum administrationem Divina Providentia sibi commisit, eo majorem rationem reddidit, si cum ibidem rectum ordinem, Regule, & Constitutionum rationem facile servare posset, contra se gereret, easdem scilicet permissiones Monialibus egrediendi, & Secularibus ingrediendi concederet; quippe cum Moniales & Monasteriis egredientes, ea, que seculi sunt, non animo rursus imbibere, & Seculares in Monasteria ingredentes, ea, que Dei sunt, non perturbare non possent. Quia porro complurium Antistitum, zelum ac pietatem præferentium exemplum videtur repugnare consilio, quod si Præful inire vult, mandandi Monialibus Diocesis suæ, ut intra propria Domicilia, & inter se ipsa Monasterii constant; ut, que dubia sunt, in meliore lumine collocaret, & difficultatibus, que sibi identidem opponuntur, & recareret, atque adeo primoribus viris, eas facultates ad importunitatem usque postulantibus satisfeceret, ad Consilium prudentia ac doctrina præstant sibi confugiendum esse judicavit, a quo super sequentibus articulis sententiam, que nec laxior esset, nec strictior, audiret.

Quærit ergo, I. An absque legitima causa, ac tantum Episcopo oblata supplicatione, Monialis egressus permitti possit?

II. An suos videndi desiderium legitima causa sit?
III. An si qua Monialis votum, quo egredi cogeretur, ediderit, Episcopus pati debeat; eam ad aliud implendum se se contere?

IV. An puellis nobilibus, adeoque imbecillioribus, ac mollioribus egressus facilis quam cæteris sit concedendus?
V. Audiendane sit Monialis egressum petens, ut Monasterii recessum ac solitudinem aliquantulum temperet?

VI. An febris, fluxio, dolor capitis, & quidem durior sit egrediendi ratio legitima; atque an Medico fidem faciente, permittit tribuenda sit?

VII. An Episcopus tuta conscientia pati possit, e proprio Conventu Monialem exire, ut quærat celum mitius, sibi que jucundius, & quibus in casibus id permittendum?

VIII. An, si id permittatur, Monialis in alium Conventum se recipere debeat, an vero quemvis promissæ locum, quem quidem reparandæ valetudini aptiorem crediderit, eligere possit?

IX. An possit Episcopus Monialis egressum concedere, ut suis ægotationibus opem ferat?

X. An Moniales, cum a Monasterio egredi nequeant, suis saltem accedentibus intereum Monasterii janua aperire possint, ut eos amplectantur, eisdemque lætitiæ signa exhibeant?

XI. An Moniales possint ipse Ecclesie suæ Altare parare, ac cætera ad Divinum servitium necessaria ministrare, clausa interim magna Ecclesie janua, ut nemo eo quidem tempore ingredi possit? Quemadmodum etiam in Monasterii janua, per quam Secularibus ad crates aditus patet, ipse claudere possint? An vero non fatius sit id officii Sororibus Converteris & Ostaris demandare?

XII. An non durius quiddam sit, fenestris ad viarum publicæ patentibus clathros apponi?

XIII. An ea omnia possit Episcopus tuta conscientia permittere, nulla alia causa, quam sua ipsius voluntate permotus? Rogantur Doctores, ut aperiant sententiam suam super singulis articulis hisce, ad Monialium egressum spectantibus. Jam vero ad secularium in Monialium Monasteria ingressum quod attinet;

Quæritur, I. An Episcopus Monasterium ingrediens pati possit secum ingredi viros gradu præstantes, qui sibi sunt a comitatu, sed quibus tamen ad id quod ipse acturus ingreditur, non est opus?
II. An Matronis in id unum accedentibus, ut proprias filias in Monasteria Pensionarias, vel Religiosas invitant, Episcopus ingressum permittere possit, ac si ea facultas concedi pa teneatur?
III. An Matronis Monasterium videre volentibus, antequam suas filias in eodem collocent, satine iusta causa supplicet, cur ingressum obtineant?
IV. An Matronæ, quarum pietas suspecta est, quæque aliis exemplo prærent, Regularia Domicilia subeundi facultatem petere & conlequopoint, ut aliquam diei partem ibidem transigant, vel orationi, vel colloquio vacantes, quin tamen a spiritualibus officiis Moniales avocent?
V. An mater, aut proxima cognatione conjuncta, cui nihil est dulcius, quam cum filia, vel cognata Moniali versari, obtinere possit, ut quotidie in Conventum ingredi, atque adeo egredi sibi liceat?
VI. An ægritudine, atque infirmitatis ratio possit esse legitima, cur, ad animum cum consanguineis exhilarandum frequens in Conventum ingressus petatur; & an id permittere tuta conscientia possit Episcopus?
VII. An Episcopo cognatio sit ratio, que ingressus permittit firmare possit?
VIII. An Episcopus legitime pati possit Seculares mulieres in Conventum se recipere, que quidem non alia causa, quam proprio commodo moveatur?
IX. Potestne id permittere gravibus urgentibusque de causis, ut ob divortium, quod virum inter & conjugem interest, invicem litigantes; quippe cum mulier nulli utiarius, ac minore cum suspitione, quam in Religioso Domicilio degere possit?
X. An Episcopus, ut mulieris, vel puellæ, que prava vitæ suspitione laborat, isam consulari, pati possit eas in Monasterium aliquod sibi subjectum se se recipere, vel eadem penitentia gratia in illud concipere possit?
XI. An denique permissiones, que ad hanc rem quod attinet, cum gratia commo datus vel penitentia, cum ob causas urgentes, ut puta litium matrimonialium, adulterium, ac desolationem inter viros & uxores, ac huius similibus, concedantur, legitime sint, cum necessitas, commo datus, & utilitas ad eos tantum spectent, qui ejsmodi ingressus postulant, ad Religiosam ipsam Familiam omnino non spectent? Super his omnibus articulis rogantur Doctores, ut suam e scripto sententiam proferant.

RESPONSIO.

Consilium Conscientie subscriptum, quod propositis articulos vidit, & expendit, existimat, a generali responso, quod singularum questionum, que Libello supplicii continentur, expediendæ solutioni deserviet, disputationis hujus initia ducenda esse. Monialium clausuram stricti iuris esse liquido constat ex Tridentina Synodo, que sess. 25. cap. 15. de Regular. novum robur addere voluit Capiti Periculoso, de statu Regule, in sexti, quo Bonificus VIII. cum graves rationes explicuisset, propter quas incommodis ex facili Monialium & propriis Domiciliis egressu procedentibus occurrendum, mandat, ut in posterum illæ ita clausuræ legibus obftrictæ permanent, ut non amplius quocumque prætextu egredi liceat, hæc una tamen addita exceptione: Nisi forte tanto & tali morbo eviderent eorum aliquam laborare consuetudine, quod non possit cum aliis absque gravi periculo seu scandalo commorari. Non modo Caput hoc Tridentina Synodus confirmavit, sed quanti Decretum hoc idem faciendum esset, ostendit voluit, ita pronuntians loco laudato: nemini autem Sanctimonialium licentia post Professionem exire e Monasterio, etiam ad breve tempus, quocumque prætextu, nisi ex aliqua legitima causa ab Episcopo approbanda; indultis quibuscumque ac privilegiis non obstantibus; ut proinde hujus Regule vi quibus egressus Monialibus interdicitur, nisi legitima causa suppetat; hæc autem causa legitima nobis in 6. Decretal. indigitatur contineturque morbo adeo gravi; ut eodem infectæ nequeant absque gravi periculo seu scandalo in Monasterio consistere. In eadem sententia loquitur Professionem e proprio Monasterio egredi licet quocumque temporis spatio, & quocumque prætextu, nisi ob causam legitimam, que Episcopo vel Superiori probetur; & id quidem non obstante scopo vel Superiorum dispensatione, ac privilegio. Quia quavis in contrarium dispensatione, ac privilegio. Quia quavis in contrarium dispensatione, ac privilegio.

Nulli Moniali post emissam Professionem e proprio Monasterio egredi licet quocumque temporis spatio, & quocumque prætextu, nisi ob causam legitimam, que Episcopo vel Superiori probetur; & id quidem non obstante scopo vel Superiorum dispensatione, ac privilegio. Quia quavis in contrarium dispensatione, ac privilegio.

Quæritur, I. An Episcopus Monasterium ingrediens pati possit secum ingredi viros gradu præstantes, qui sibi sunt a comitatu, sed quibus tamen ad id quod ipse acturus ingreditur, non est opus?
II. An Matronis in id unum accedentibus, ut proprias filias in Monasteria Pensionarias, vel Religiosas invitant, Episcopus ingressum permittere possit, ac si ea facultas concedi pa teneatur?
III. An Matronis Monasterium videre volentibus, antequam suas filias in eodem collocent, satine iusta causa supplicet, cur ingressum obtineant?
IV. An Matronæ, quarum pietas suspecta est, quæque aliis exemplo prærent, Regularia Domicilia subeundi facultatem petere & conlequopoint, ut aliquam diei partem ibidem transigant, vel orationi, vel colloquio vacantes, quin tamen a spiritualibus officiis Moniales avocent?
V. An mater, aut proxima cognatione conjuncta, cui nihil est dulcius, quam cum filia, vel cognata Moniali versari, obtinere possit, ut quotidie in Conventum ingredi, atque adeo egredi sibi liceat?
VI. An ægritudine, atque infirmitatis ratio possit esse legitima, cur, ad animum cum consanguineis exhilarandum frequens in Conventum ingressus petatur; & an id permittere tuta conscientia possit Episcopus?
VII. An Episcopo cognatio sit ratio, que ingressus permittit firmare possit?
VIII. An Episcopus legitime pati possit Seculares mulieres in Conventum se recipere, que quidem non alia causa, quam proprio commodo moveatur?
IX. Potestne id permittere gravibus urgentibusque de causis, ut ob divortium, quod virum inter & conjugem interest, invicem litigantes; quippe cum mulier nulli utiarius, ac minore cum suspitione, quam in Religioso Domicilio degere possit?
X. An Episcopus, ut mulieris, vel puellæ, que prava vitæ suspitione laborat, isam consulari, pati possit eas in Monasterium aliquod sibi subjectum se se recipere, vel eadem penitentia gratia in illud concipere possit?
XI. An denique permissiones, que ad hanc rem quod attinet, cum gratia commo datus vel penitentia, cum ob causas urgentes, ut puta litium matrimonialium, adulterium, ac desolationem inter viros & uxores, ac huius similibus, concedantur, legitime sint, cum necessitas, commo datus, & utilitas ad eos tantum spectent, qui ejsmodi ingressus postulant, ad Religiosam ipsam Familiam omnino non spectent? Super his omnibus articulis rogantur Doctores, ut suam e scripto sententiam proferant.

Quæritur, I. An Episcopus Monasterium ingrediens pati possit secum ingredi viros gradu præstantes, qui sibi sunt a comitatu, sed quibus tamen ad id quod ipse acturus ingreditur, non est opus?
II. An Matronis in id unum accedentibus, ut proprias filias in Monasteria Pensionarias, vel Religiosas invitant, Episcopus ingressum permittere possit, ac si ea facultas concedi pa teneatur?
III. An Matronis Monasterium videre volentibus, antequam suas filias in eodem collocent, satine iusta causa supplicet, cur ingressum obtineant?
IV. An Matronæ, quarum pietas suspecta est, quæque aliis exemplo prærent, Regularia Domicilia subeundi facultatem petere & conlequopoint, ut aliquam diei partem ibidem transigant, vel orationi, vel colloquio vacantes, quin tamen a spiritualibus officiis Moniales avocent?
V. An mater, aut proxima cognatione conjuncta, cui nihil est dulcius, quam cum filia, vel cognata Moniali versari, obtinere possit, ut quotidie in Conventum ingredi, atque adeo egredi sibi liceat?
VI. An ægritudine, atque infirmitatis ratio possit esse legitima, cur, ad animum cum consanguineis exhilarandum frequens in Conventum ingressus petatur; & an id permittere tuta conscientia possit Episcopus?
VII. An Episcopo cognatio sit ratio, que ingressus permittit firmare possit?
VIII. An Episcopus legitime pati possit Seculares mulieres in Conventum se recipere, que quidem non alia causa, quam proprio commodo moveatur?
IX. Potestne id permittere gravibus urgentibusque de causis, ut ob divortium, quod virum inter & conjugem interest, invicem litigantes; quippe cum mulier nulli utiarius, ac minore cum suspitione, quam in Religioso Domicilio degere possit?
X. An Episcopus, ut mulieris, vel puellæ, que prava vitæ suspitione laborat, isam consulari, pati possit eas in Monasterium aliquod sibi subjectum se se recipere, vel eadem penitentia gratia in illud concipere possit?
XI. An denique permissiones, que ad hanc rem quod attinet, cum gratia commo datus vel penitentia, cum ob causas urgentes, ut puta litium matrimonialium, adulterium, ac desolationem inter viros & uxores, ac huius similibus, concedantur, legitime sint, cum necessitas, commo datus, & utilitas ad eos tantum spectent, qui ejsmodi ingressus postulant, ad Religiosam ipsam Familiam omnino non spectent? Super his omnibus articulis rogantur Doctores, ut suam e scripto sententiam proferant.

Quæritur, I. An Episcopus Monasterium ingrediens pati possit secum ingredi viros gradu præstantes, qui sibi sunt a comitatu, sed quibus tamen ad id quod ipse acturus ingreditur, non est opus?
II. An Matronis in id unum accedentibus, ut proprias filias in Monasteria Pensionarias, vel Religiosas invitant, Episcopus ingressum permittere possit, ac si ea facultas concedi pa teneatur?
III. An Matronis Monasterium videre volentibus, antequam suas filias in eodem collocent, satine iusta causa supplicet, cur ingressum obtineant?
IV. An Matronæ, quarum pietas suspecta est, quæque aliis exemplo prærent, Regularia Domicilia subeundi facultatem petere & conlequopoint, ut aliquam diei partem ibidem transigant, vel orationi, vel colloquio vacantes, quin tamen a spiritualibus officiis Moniales avocent?
V. An mater, aut proxima cognatione conjuncta, cui nihil est dulcius, quam cum filia, vel cognata Moniali versari, obtinere possit, ut quotidie in Conventum ingredi, atque adeo egredi sibi liceat?
VI. An ægritudine, atque infirmitatis ratio possit esse legitima, cur, ad animum cum consanguineis exhilarandum frequens in Conventum ingressus petatur; & an id permittere tuta conscientia possit Episcopus?
VII. An Episcopo cognatio sit ratio, que ingressus permittit firmare possit?
VIII. An Episcopus legitime pati possit Seculares mulieres in Conventum se recipere, que quidem non alia causa, quam proprio commodo moveatur?
IX. Potestne id permittere gravibus urgentibusque de causis, ut ob divortium, quod virum inter & conjugem interest, invicem litigantes; quippe cum mulier nulli utiarius, ac minore cum suspitione, quam in Religioso Domicilio degere possit?
X. An Episcopus, ut mulieris, vel puellæ, que prava vitæ suspitione laborat, isam consulari, pati possit eas in Monasterium aliquod sibi subjectum se se recipere, vel eadem penitentia gratia in illud concipere possit?
XI. An denique permissiones, que ad hanc rem quod attinet, cum gratia commo datus vel penitentia, cum ob causas urgentes, ut puta litium matrimonialium, adulterium, ac desolationem inter viros & uxores, ac huius similibus, concedantur, legitime sint, cum necessitas, commo datus, & utilitas ad eos tantum spectent, qui ejsmodi ingressus postulant, ad Religiosam ipsam Familiam omnino non spectent? Super his omnibus articulis rogantur Doctores, ut suam e scripto sententiam proferant.

Quæritur, I. An Episcopus Monasterium ingrediens pati possit secum ingredi viros gradu præstantes, qui sibi sunt a comitatu, sed quibus tamen ad id quod ipse acturus ingreditur, non est opus?
II. An Matronis in id unum accedentibus, ut proprias filias in Monasteria Pensionarias, vel Religiosas invitant, Episcopus ingressum permittere possit, ac si ea facultas concedi pa teneatur?
III. An Matronis Monasterium videre volentibus, antequam suas filias in eodem collocent, satine iusta causa supplicet, cur ingressum obtineant?
IV. An Matronæ, quarum pietas suspecta est, quæque aliis exemplo prærent, Regularia Domicilia subeundi facultatem petere & conlequopoint, ut aliquam diei partem ibidem transigant, vel orationi, vel colloquio vacantes, quin tamen a spiritualibus officiis Moniales avocent?
V. An mater, aut proxima cognatione conjuncta, cui nihil est dulcius, quam cum filia, vel cognata Moniali versari, obtinere possit, ut quotidie in Conventum ingredi, atque adeo egredi sibi liceat?
VI. An ægritudine, atque infirmitatis ratio possit esse legitima, cur, ad animum cum consanguineis exhilarandum frequens in Conventum ingressus petatur; & an id permittere tuta conscientia possit Episcopus?
VII. An Episcopo cognatio sit ratio, que ingressus permittit firmare possit?
VIII. An Episcopus legitime pati possit Seculares mulieres in Conventum se recipere, que quidem non alia causa, quam proprio commodo moveatur?
IX. Potestne id permittere gravibus urgentibusque de causis, ut ob divortium, quod virum inter & conjugem interest, invicem litigantes; quippe cum mulier nulli utiarius, ac minore cum suspitione, quam in Religioso Domicilio degere possit?
X. An Episcopus, ut mulieris, vel puellæ, que prava vitæ suspitione laborat, isam consulari, pati possit eas in Monasterium aliquod sibi subjectum se se recipere, vel eadem penitentia gratia in illud concipere possit?
XI. An denique permissiones, que ad hanc rem quod attinet, cum gratia commo datus vel penitentia, cum ob causas urgentes, ut puta litium matrimonialium, adulterium, ac desolationem inter viros & uxores, ac huius similibus, concedantur, legitime sint, cum necessitas, commo datus, & utilitas ad eos tantum spectent, qui ejsmodi ingressus postulant, ad Religiosam ipsam Familiam omnino non spectent? Super his omnibus articulis rogantur Doctores, ut suam e scripto sententiam proferant.

que ei par fuerit, quam Lex a Tridentino Concilio firmata propofuit, concedenda est dispensatio. Jam vero ejsmodi clausuram Episcopus Judex esse debet; cum enim eos omnes casus, qui possunt exiftere, humana prudentia prævidere non possit; proinde placuit, Episcopos de variis ejsmodi speciebus judicare, ita tamen, ut presentem, proprie dictam necessitatem, Legisque Regulas & exempla ob oculos semper haberent.

His universim positis, ad priores questiones quinq; facilis est & expedita responsio. Cum enim regula generalis exceptio, prout in cap. Periculoso, aliunde simile in iis non occurrat, nihil est causa, que Episcopos Moniales egredi patiatur, graviter, si secus ageret, peccaturus, quippe qui Ecclesie Canones regulasque, quibus custodiendis invigilare debet, transgrediretur.

Quoad questionem sextam, non debet Episcopus ob febrim, fluxionem, capitisve dolorem egrediendi facultatem Moniali concedere, nisi constet ejsmodi ægotationem evidenter periculosam esse, ac puellam non nisi per egressum convalescere possit; quippe quod ea remedia in Monasterio præsto esse non possent, quibus omnino opus esset, ut illa pristina valetudini restitueretur. In hac enim facti specie Episcopus annuere possit, Medico de morbi periculo, deque necessitate, nisi in Conventu parabilibus remediis fidem faciente. Quoniam vero non desunt faciles Medici, de ejus probitate, qui fidem facit, prius est Episcopo cognoscendum.

Quoad septimam, si Monasterii, mutandi cali gratia, defendendi facultas Moniali tribuenda est, ob id sane tantum tribuenda, quod illa ibi, ubi est, versari in vite discrimine, quæquam fere frivola ea ratio est, hoccique faciendi, quippe que innumeris contra rectum ordinem, ac Legis mentem eversionibus janua aperiat. Est ergo, quæm obrem permittatur, si Domus epidemico morbo infecta jaceret, ut monent Pius V. in Bulla, que incipit: Decori & honestati, dum ita in hanc rem loquitur: ex causa infemicitatis, lepra, & epidemici. Sed hanc postulationem levitas vel ex eo satis apparet, quod id fere non petant ea, que cæterarum maxime disciplinam custodiunt, quales sunt, que Carmeli Ordinis prohiuntur. Verum enim vero si que Domus alicujus Monialis saluti periculosa esset, concedi possit ut in aliud ejsdem Ordinis ejusdemque discipline Monasterium transferretur, ut ita reparata valetudine, Ordinis asperitates exacte custodiare possit.

Quoad octavam questionem, Monialis que ratione supra declarata egredi permittitur, si quidem electionis facultate locum eligere, quo magis pro ea, quam prohietur, vite ratione abesse ab humano convictu, solitudinemque servare, quod si Monasterium subire non possit, apud suos commorari, quantum locum, atque æquitas patenter, seu ruri, seu in Urbe, solitudinem hinc debet.

Quoad questionem nonam, tuta conscientia concedi nequit, ut Monialis horum curam suscipere egredietur, nisi forte ejus aut pater, aut mater omni profluo opo destituti jaceant; si enim aliunde possent subsidium percipere, regulam violaret Episcopus; si eam Monialis facultatem tribueret, que absoluta tantum necessitatis gratia tribuenda est.

Quoad questionem decimam, Monialis ad clausuræ janua profectus, non tamen egrediens, ibique suos alloquens, illic amoris argumenta præbens, clausuræ obligationem minime violaret; sed hæc ipsa libertas ob alia non levia incommoda, que asserere possit, non est tam facile concedenda.

Quoad decimam primam, Moniales, quibus Sacristie cura est demandata, vel ad Altaria non clausa præstant, vel ad exteriores janua claudendas propriæ clausuræ terminos præteregredi omnino non debent.

Quoad duodecimam, nihil æquo gravius, duriusque sit, dum clauduntur Monasterii fenestras, que publicas vires respiciunt, præsertim vero si inter ejsmodi fenestras, vialique nihil interstet, ejsmodi foret horum, qui, ne quid ultro citroque ferretur, impediret; sed omnia hæc omnino foramina occludi tutius est, ad mala, que inde exillere possent, antevendenda. Universim si fenestras clausæ gravius foret, his clathros apponi oportere, ut proinde Moniales ab externis spectari non possent. Uno verbo nihil eorum, de quibus hæctenus, permittere potest Episcopus, nisi adit causa legitima, nempe necessitas seu Monasterii, seu Monialis, & quidem pro Legum ratione, que super hæc peculiaris disciplina sancita fuerunt. Ac de Monialium egressu fati.

Nulli Moniali post emissam Professionem e proprio Monasterio egredi licet quocumque temporis spatio, & quocumque prætextu, nisi ob causam legitimam, que Episcopo vel Superiori probetur; & id quidem non obstante scopo vel Superiorum dispensatione, ac privilegio. Quia quavis in contrarium dispensatione, ac privilegio.

Tridentina Synodus jam appellato capite vetuit, ne quis absque Episcopi i vel Superioris licentia, eaque in necessitate tantum casu concedenda in Religiosis Domos ingrederetur. Idem sanxerat Bonificus VIII. cap. Periculoso: nulli aliquatenus, ejus verba sunt, in honesta persona, nec etiam honesta, nisi rationabilis & manifesta causa existat, ac de illius, ad quem

perlinuerit, speciali licentia, ingressus vel ad accessum patens adentem, ut sic a publicis & mundanis conspectibus separare. Deo servare valeant liberi, & inservituti opportunitate sublati, eidem corda sua & corpora in omni sanctissima altigenas custodire. Id etiam cavet Blesensis Constitutio, a Tridentino Concilio definitio ne latam quidem angustiam. En ejus in hanc nem aperta, quemadmodum etiam nemini, cuique licet in gradus, sexus verba, exacte fuerit, pro arbitratu licet in ditionum Monasteriorum clausuram ingredi absque licentia de scripto Episcopi, vel Superioris, & in casibus necessitatibus tantummodo sub Jure prenis. Hoc posito, vere pronuntiaripotest, Episcopos, alive Superiorum non licere id cuiquam absque necessitate permittere. Itaque Prælati in foro conscientie tenent expendere, an causa propter quas subeundi Mulierum Monasterii facultas expetitur, legitime sit ac necessaria; quia ni ita res habeat, ex Legemque id permittere, ac si permittit, peccat. In eo igitur omnia veritatis difficultas, ut, quod necessarium est, ad eo, quod ejsmodi non est, feceratur; atque in universum statuentium est, id quod rationi, que assertur in cap. Periculoso, repugnat; quodque Moniales a secessu potest abducere, non modo tanquam minime necessariam, verum etiam ut periculosam spectandum esse; ex quo apparet, quicquid curiositatem sapit, repudiandum esse, nec pro causa legitime haberi posse; quæm obrem initio ducto a questione prima.

Conset consilium, Episcopum in Monasterium ingrediendum, quod non nisi in necessitate causa facere debet, Viris ceteroquin gradu insignitis ipsam comitantibus ingressum concedere non debere, nisi paucos quosdam, eosque, ut deceat, Ecclesiasticos sibi similes; cum enim Episcopus non nisi urgente necessitate ingredi debeat, par sane non foret Laicos homines eorum, que admonitionibus vel correctionibus indigerent, testes adesse, quod fortasse impediret, ne Moniales perinde animi sui sensu aperirent, ac si id genus hominum non adesset. Responsum hanc confirmat Bulla Gregorii XIII. num. 28. que incipit: Dubius que in hæc verba: Doloramus, Prælatos omnes, tam seculares, quam regulares, quibus cura & regimen Monasteriorum monialium quovis modo incumbit, facultate sibi ex officio attributa ingrediendi Monasteria præstant, ita domum sui posse, si illi faciunt in casibus necessariis, & a paucis, itaque senioribus ac Religiosis personis comitari. At si de visitatione instituenda ageretur, & Secretario opus esset, is quidem propter necessitatem esset cæteris antevendendus.

Quoad questionem secundam, ex-jactis principiis cum minime necesse sit matrem filia Religiose, vel Pensionaria invifendæ gratia in Monasterium ingredi, nihil occurrit, quæm obrem Episcopus egrediendi facultatem eidem permittere debeat; immo vero si illud aditatur, Cardinalium Congregationem accidit, eam libertatem non esse rebusdam fæ mari, ut filiam ægotantem, seu forori, ut forem comitentem, etiam illa in extremis ageret, vel hæc habitum sumere; aut Professionem edere vellent; facile judicari poterit, nil cause esse, cur in hujus questionis specie Mari aditum permittatur. Id rotundis verbis tradunt Auctores quique celeberrimi, qui super hæc scripserunt; Emmanuel Rodericus quæst. Regul. tom. 1. p. 46. art. 11. qui hic medium affert Congregationis Cardinalium verba hæc: Non licet Episcopo licentiam dare matri, fororibus, & consanguineis Monasterium ingrediendi causa visitandi filiam vel fororem, que gravi aliquo infirmitate detinentur, etiam si sint in mortis periculo, & minime quando filia, aut alia Professionem emittunt, vel habitum suscipiunt & ligant. Idem sententiæ Zerola præf. Episcopo allegat. tom. num. 66. Tamburinus de jure Abbatis. & Monialium disp. 24. quæst. 17. &c.

Quoad tertiam, cum Monasterii interit puellarum receptione se sustentare, si forte mater adduci nequeat ut filiam, quam maxime diligit, Monasterio tradat, quin antea loca lataverit, videtur Episcopus, vel Superior eidem ingressum permittere posse, ac si mater hæc ejsmodi prætextu curiositatem suam tegeret, graviter delinqueret, quia nimis rari Præful imponeret, id supponens, quod non ita se haberet; atque ita adversaretur Ecclesie sanctioni, ac voluntati Superioris, cujus non ea mens est, ut ejus curiositati, que in hac facti specie præposita foret, indulget. Quocirca re ad regulam vim exacta, satius fuerit nil matri concedi, quod disciplinam tam sancte institutam ledat, & Episcopum ejus postulata respiciat.

Quoad quartam, est quidem rationi consonum, ut omnium, & quod inde consequitur, præstantium virorum, quorum exemplum, quam vulgare hominum longe majoris momenti est, pietati ac devotioni fatiatur; sed id tamen cum regularum, que non sine magna animadversione editæ sunt, dispensatio esse non debet; ut proinde, cum nulla adesset necessitas; peculiaris devotionis causa satis esse non censetur; præsertim cum, si ea locum haberet, Monasterium janua ingenti homini multitudinam patieret, quorum iteratis ingressibus Monialium animi turbarentur, & singularibus amicitias cum secularibus interirentur, unde non pauca in Regularibus Societates incommoda derivantur, ut si non ignorant, qui

probationes facile præsto fore, cum res adeo in aperto posita sit; præterquamquod si qui sunt in inquisitione atque enuntiatione delectus, haud facile regi poterunt.

Decisum Parisiis hæc die . . . an. 1680. A. de Lamet, G. Fromageau.

C A S U S L I.

Sorores Moniales activa & passiva voce privatae,

- 1. Episcopus in Monasterio sibi subiecto potest Statutum edere, quo una aut altera ex Chori Monialibus activa & passiva voce priventur, qua duas in eadem Familia Sorores habeant jam eo jure gaudentes.
2. Harum puellarum consanguinei non possunt circa Simoniam viginti mille libras offerre; & hæc quoque oblationem Monasterium circa Simoniam acceptare non possunt, nisi nempè puellas eas duas voce spoliatas eo jure donet, ut in Antiquis eligi possint.
3. Non possunt consanguinei tunc confiteri a secularibus Judicibus petere, ut Statutum adeo rationi consonum abrogent, vel eas duas puellas a Monasterio removeant.

Q U Æ S I T U M.

Cum in Monasterio N. duæ sorores existerent Chori Religiosæ, tertia quoque & quarta sorores accesserunt, in eadem Familia Religioni nomen daturæ, & Chori pariter Moniales future, prorsus ut priores duæ. Communitas ipsi declaravit, ipsas recipi non posse nisi ea lege, ut, quoad earum duæ priores sorores viverent, ipsæ activa & passiva voce carerent, ex omnium fere Monasteriorum consuetudine; quoniam vero de hæc facti specie in Constitutionibus ne verbum quidem, Superior rogatus est, ut Episcopum, a quo pendet Conventus hic, ea de re certiorer faceret, qui declarationem eam justam, atque adeo necessariam judicans Statutum edidit in eadem sententiam, quod quidem Communitatis nomine Superior subscripsit, & Constitutionibus inseruit. Soror tertia, quæ tunc in Probatione erat, de re monita est, ante quam Antistita Novitice significavit, si ad votorum emissionem admitteretur, id ea conditione fore, ut nalla proles vel activa vel passiva voce gauderet, sive ut Antistita renuntiaretur, sive ut aliquod ab electione pendens munus obtineret; justique, ut id animo reputaret, quippe quod fieri fortasse posset, ut eam progressu temporis pœnitesceret. Sed puella obedientiam testata, ut jam justo ac tam recte dicto Statuto volens lubensque se subdidit; ergo iis ipsis conditionibus vota emisit, & paulo post quarta soror in eandem rationem professæ est.

Sed illa decursu temporis a proposito recesserunt. Refragantur, ac minantur futurum, ut adversas Episcopi Statutum sibi prospiciant; iis se addunt consanguinei, & negotium urgere volunt; offerunt præterea Communitati libras viginti mille, siquidem posterius duabus sororibus id juris tribuerit, ut Prælationem consequi possint, consentientes; eas in cæteris rebus omnibus activa & passiva voce privati. Quod si Communitas renuerit, iidem consanguinei se eadem puellas duas educturos, & in aliud Monasterium transfereandas curaturos, atque id quidem repetita eorum dote, minantur; addunt & illud, se idem negotium ad Secularium Judicum Tribunalia deducturos, ut Episcopalis Statuti, quod ipsarum quidem judicio injustum est, rescissionem obtineant.

In hæc facti specie rogantur Sorbonæ Doctores, ut desinant.

I. An Episcopi Statutum abusu sit? II. An harum duarum puellarum sit justa contentio, atque an Communitas ut iis passivam, quam postulant, vocem concedant, possit oblatas viginti mille libras recipere?

III. An consanguinei ad seculares Judices confugiendi jus habeant, ut puellas extrahant; & Monasterium compellant ad restitutionem dote, quæ ad solvenda Regi jurata, quæ Religiosis Domiciliis recens sunt imposta, colata est?

R E S P O N S I O.

Consilium Conscientiæ subscriptum, quod allatum Libellum supplicem legit, existimat, ut difficultatibus ibidem contentis non sine ordine satisfiat, eas ad tres hæc præcipuas quaestiones redigi posse.

(a) Sanctus Carolus lib. 6. tit. de puell. ad Religionem admitt. num. 4. (b) Gavantus in Enchirid. v. Monial. Novitiarum alimenta num. 8.

I. An Constitutio, quam Episcopus, cui Monasterium subiectum est, edita cum iustitia consentiat? Quippe quæ sorores eas duas privat jure, quod ipsis per Professionem acquisitum videntur?

II. An consanguinei tuta conscientia viginti mille libras offerre, easque Monasterium percipere possint, ut eadem sorores duæ gaudeant passiva voce, atque adeo Antistita creari possint?

III. An consanguinei ipsis jus adit ad seculares Judices confugiendi, petendique, ut sibi liceat puellas educere, & quidem dote, quam illæ in Conventum detulerunt, restituta, nisi oblatio, quæ proponitur, acceptetur?

Respondetur ad quaestionem primam; quod in Monasterio, de quo agitur, Episcopus itatit recte ac prudenter statutum esse, ut discordiæ, ac rixæ anteverterentur in Monasterio, in quo, sororum numero non definito, omnes & singulæ activa & passiva voce gaudere possent. Id animo reputans D. Carolus in idem Monasterium sorores plures recipi vetat, exceptis quibusdam casibus quos recenset: (a) In Monasterio, in quibus Moniales pauciores sunt quadraginta, duas tantum germanas sorores aut tres, quæ sint unius generis ac familia, recipi possunt. Ubi vero plures sunt quinquaginta, sive tres, tantummodo sorores aut quatuor ejusdem familia recipi liceat.

Quæ porro post Divi Caroli ætatem incommoda hæc sororum in eodem Conventu multipliciter sunt consecuta, Cardinalium Congregationem impulerunt, ut rem hæc brevioribus terminis definiret. Gavantus (b) assert an. 1616. Declarationem, quæ de sorore tertia recipienda ita statuit: Pro tertia sorore duplicem portio detur solvi, & suffragio carebit in Capitulo, quousque altera ex duabus primis sororibus decesserit a vita, Congregat. Cardinal. 26. Augusti 1616.

Barbosa sententiæ, (c) puella in Monasterio, in quo duas sorores habet, admittit privatæ activæ & passivæ voce, ac duplicem dorem afferre debet. Addit Auctor hic in Religiosis Florentiæ Familiis id in more positum esse, & Cardinalium Congregationem in responso ad Prægenfium Archiepiscopum ita decidisse die 26. Augusti an. 1616.

Eandem rem in medium afferit Cardinalis Corradus, (d) ejusdemque sententiæ est. Quamvis autem ea testimonia non omnino ac stricte obligent, evincunt tamen Statutum de quo agitur, Ecclesiæ menti non adversari, nihilque durius, ac præter ordinem continere, quoniam Episcopus id omnino lectus est, quod laudati Auctores declarant, & nihil præterea, quod sane facere potuisset, instituit.

Monialis quidem vi Professionis Familiz, cui adscribitur, membrum evadit, ad omnia ejusdem Monasterii commoda jus obtinet, eamque facultatem acquirit, ut tam eligere tum eligi possit; id quod activæ & passivæ vocis nomine venit, ut ex sexto Decretalium libro (*) licet intelligi; sed ejusmodi Decretales non adimunt Superioribus potestatem, quæ gaudent ad majus bonum quoad nonnulla activæ & passivæ vocis jus suspendendi, cum eorum vox paci nocere, atque adeo perniciolosum ambitum ferere possent; nisi quidem jus admittit, sed ejus tantum exercitium suspendendi; qui hæc mos obtinet in pluribus Monasteriis, in quibus Moniales junioræ ad Capitulum non nisi post tres aut quatuor a Professione annos accedunt. Quamobrem asseri potest eas Decretales non loqui de extraordinariis, qualis hic ipse est; casibus, in quibus ad Monasterii libertatem ac pacem tuendam censet Episcopus fore apprime utile, ut una vel plures Moniales ad tempus aliquo jure priventur, quod Professione adeptæ sunt.

Ad quaestionem secundo loco propositam respondetur, consanguineos, multoque magis eorum puellas Religiosas gravissimo se crimine obstringere, dum viginti mille libras offerunt, ut ad Prælationem perveniant. Sane non aliunde provenit oblatio hæc quam ex ambitione eo quidem peiore, quo magis Evangelio, quod vitium hoc execratur, & Ecclesiæ, nos ad dignitates & munia tamquam maxime periculosa fugienda cohortantur menti contraria est. Abscondit se Christus Dominus, eum querente populo, ut Regem faceret; semperque sanctitate præstantes viri se maxime alienos exhibuerunt ad ejusmodi honoris gradibus, qui jubendi jus afferunt, non modo quoad eas animi dotes, quas iidem gradus requirunt, quasque hi magni viri in se ipsis non agnoscebant, sed etiam, & quidem magis quoad animarum curam, quod unus est ipsis Angelis formidandum.

In hæc viginti mille librarum oblatione aliud quoque peccatum occurreret, nempè veri nominis simonia; ita enim temporalis res pro spiritali daretur. Et sane consanguineorum & puellarum ea directe ac potissimum esset intentio, ut ad Prælationem, quæ spiritalis res est, perveniretur. Et

(a) Barbosa l. 1. de jure Ecclesiæ. c. 44. n. 24. (d) Corradus de dispensat. Apoll. l. 5. cap. 5. (e) Lib. 6. Decretal. cap. Nullus cap. Indemnitatibus, cap. Et eo, §. in Ecclesiis de elect.

igitur animo summa hæc nec a consanguineis offerri, nec vero a Communitate acceptari potest.

Quod atinet ad quaestionem tertiam, non censentur parentes apud Seculares Judices de Episcopi Statuto queri possent; neque enim vel parentibus, vel eorum filiabus ulla legitima querendi causa præsto est. Statutum, quocumque modo spectetur, rectum est, nec Monasterii Regule, nec Constitutionibus adversatur; editum est legitima potestate cui Monasterium subiectum est; ac licet Superioris nomine subscriptum non fuerit, satis tamen est, eum, dum illud Familiz Constitutionibus adderet, declarasse id ipsum Episcopi auctoritate, & Communitatis consensu editum fuisse. Quid? Quod Statutum ipsum per se justum est; quoniam tendit ad Regularis Familiz pacem ac libertatem tuendam a rixis, & a nimia potestate, quam privata Moniales sibi debinde arrogare possent.

Hæc de causa Cardinalis de Luca, (a) Tamburinus, Pelizzarius, alique Auctores crediderunt ex Cardinalium Declarationibus plures sorores absque peculiari permisso in unum idemque Monasterium recipi non debere. Sed nihil est, cur consanguinei conquerantur, ex eo liquido consistit, quod in propriam vocis privationem sorores duæ confecerunt, ante susceptum habitum, & ante editam Professionem de tota re monite fuerunt; id ipsum atque atque ille, consanguinei non veritate; nequius ignorum statutum fuit; ei se Moniales duæ subdidit, nihil est ergo, cur hoc quidem tempore conquerantur, & consanguinei quidem ex Monasterio, in quo Professionem ediderunt, educant, multoque minus tradite dotis restitutionem requirant. Addi & illud potest, fraudem esse eorum rem deduci, ut hæc duæ sorores passiva tantum voce polleant; quippe cum fieri possit, ut earum altera in Antistitam, altera in sub Priorissam electis, quatuor omnino sorores activa & passiva voce gaudent; id quod Statutum, & quæ prius obtinebat, consuetudinem de medio funditus tolleret, novique contestationibus ansam præberet.

Decisum in Sorbona die . . . Julii an. 1692. G. Fromageau.

Vide paulo infra Casum LVI.

C A S U S L I I.

Moniales, quæ vulgo de Ave Maria, possintne Fundationes suscipere?

Moniales, quæ Sanctæ Claræ primam Regulam professæ sunt, & de Ave Maria nuncupantur, possunt ex præsentis jure, quod Tridentina Synodus statuit, bona immobilia possidere, & suscipere fundationes cum onere, & sine onere.

Q U Æ S I T U M.

Centum ab hinc annis & amplius Moniales primæ Regulæ Sanctæ Claræ, quæ Virgines de Ave Maria vulgo appellantur, nonnullis Contractibus in legatorum priorum formam inter ipsarum veteres matres, ac Testatores aliquos olim contractos, alios quidem cum oneribus stipulatis, alios autem sine oneribus amplexæ sunt. Quia porro per Regulam & Constitutiones stricta paupertatis lege tenentur, & Regule capite sexto statuitur: „ Ut ne Moniales per se vel „ per interpositam personam possessionem ullam proprietario „ quoque Abbatisse, quæ mihi succedent, omnesque Moniales id custodire ac servare mordicus ad finem usque, atque omnino nil possessionis, reditus, aut proprietatis per se vel per interpositam personam acceptent, seu percipiant, „ neque etiam justam rem, proprietatem dictam “. Et Statutorum ipsarum capite decimo mandatur præterea, ne Moniales ullam possessionem suscipiant; seu proprii quicquam obtineant.

Ergo Moniales hæc ad suam pristinam paupertatem, & accuratam Regulæ ac Statutorum custodiam redire cupientes humiliter quaerunt, quid sibi factu opus sit quoad Contractus, quos acceptantur; ac ne Sorbonæ Doctores de sincera, atque ingenua, quæ flagrant, propria Regulæ sanctitatem ac puritatem fideliter custodiendi voluntate Doctores Sorbonici dubitent, Supplicationem suam, quæ firmior certiorque foret, univèrsæ ac singulæ subscriperunt.

R E S P O N S I O.

Consilium Conscientiæ subscriptum super Libello supplicis sibi exhibitio ita statuit, ut, Tridentina Synodi Sess. 25. verbis attemta mente ponderatis, omnia Mulierum Monasteria,

(a) De Luca Relat. Curiz Rom. discursu 16. num. 15. Idem in Concil. Trident. dist. 36. num. 6. Tamburin. de jure Abbatiss. Lamet Tom. II.

ria, vel Sancti Francisci Ordinem profitentia possint immobilia bona possidere, cumque ejusmodi Regulam Synodus generalis loquendi formula proposuisset, ea tantum Monasteria sint excipienda, quæ Synodus expresse nominat. Jam vero ab hæc generali permissione tantummodo Capucinarum, atque Observantium Fratrum Familias Synodus excipit; nec Moniales Ordinis S. Francisci vel S. Claræ excusanda sunt hæc exceptione comprehendi; en Synodi verba: Concede Sancta Synodus omnibus Monasteriis & domibus tam virorum, quam mulierum, & Mendicantium, exceptis domibus Fratrum S. Francisci, Capucinarum, & eorum, qui de Observantia vocantur, etiam quibus aus ex Constitutionibus suis erat prohibitum, aus ex privilegio Apostolico non erat concessum, ut donec bona immobilia eis possidere liceat.

Hæc quoque Congregationis Cardinalium sententia est, ut ex iis licet intelligi, quæ ad Concilii explicationem addite sunt, ubi refertur Declaratio diei 26. Martii an. 1591. Id etiam declarat Barbofa in laudatum Concilii caput, aliamque Declarationem Congregationis Episcoporum in medium affert, & n. 6. ita pronuntiat; In hæc exceptione Fratrum Minorum de Observantia non comprehendit Moniales S. Claræ referre de eis in addit. ad recep. Legum Navarrae fol. 158. n. 3. Nam Moniales omnes cujuscumque Ordinis bona stabilia in communi habere possunt, non obstante earum Regula, rescriptis, in sol. Canon. cap. 16. n. 3. ubi refertur ita decisum a sacra Congregatione Episcoporum in Parmen. 26. Januarii an. 1596.

In hunc eundem modum Prosper Fagnanus hæc quaestionem decidit; animadvertit nempè, cum Synodus de virorum, ac mulierum Monasteriis mentionem faciat, dici non posse Fratrum nomina Moniales ibi comprehendi. Quibus principiis positus, facile intellecta est, nil cause subesse, quamobrem Moniales Sanctæ Claræ primam Regulam professæ, de Ave Maria nuncupatae Fundationes in sui gratiam editas, sive cum peculiaribus ac certis oneribus conjunctæ sint, sive non sint, adhibere debeant, ac posse tuta conscientia, & ex Ecclesiastici exterioris fori Jurisprudentia eas retinere.

Decisum Parisiis in Sorbona die 3. Februarii an. 1682. Augustinus de Lamet.

Novæ Constitutiones quoad Moniales.

- 1. In Monasterio, in quo Constitutiones non satis distincte declarant, quomodo unaqueque Monialis in suo officio gerere se debeat, per novas sectiones scripto exarandas, & Superiorum auctoritate firmandas suppleri possunt.
2. Hæc novæ sanctiones seu reformationes nihil erunt aliud, quam consilia, & Directorium veluti quoddam, nec in foro conscientia sub peccati pœna, nisi forte formalis contemptus ad sit, obligationem inducent.

Q U Æ S I T U M.

Monasterii N. Moniales orant, obtestanturque Sorbonæ Doctores, ut ad duas hæc quaestiones respondeant;

I. An rationi consonum sit, ut in Monasterio peculiaris reformationes quoad omnia ac singula officia statuantur, cum Constitutionibus, quid singillatim servandum sit, non satis indigent; atque an illud a Superioribus obtinendum sit, ut easdem novas sanctiones approbent?

II. An ex sanctionibus ita a Superioribus approbate, novæ necne Leges sint, novam obligationem Monialibus imponentes, atque an non ipsi, siquidem eas violaverint, novæ occasio peccandi sint?

R E S P O N S I O.

Consilium Conscientiæ subscriptum, ut quaestionibus duabus occurrat, existimat quoad primam, Monasterio, de quo agitur, apprime utile fore, quoad omnia Domus officia sanctiones edi, quæ hæctenus editis, ibidemque servatis distinctiores, certioresque sint, eisdemque scripto exarari; ita nempè Moniales officiorum suorum obligationes clarior magisque cognoscant, ac diligentius, atque accuratius illas fungentur. Præterea si quæ dubitationes ac difficultates extiterint, Officialis, in quæ se partem det, ex scripta sanctione, quam consulet, facile intelliget. Excluduntur etiam hæc ratione mutationes non paucæ, quæ in officiis contingunt, ac novitates, quas privata auctoritate Moniales esse vellent inducere, quæ melioris substitutionis specie a veteri consuetudine recedere in animo habent.

Has

disp. 5. quest. 1. num. 5. Pelizzar. tom. 3. tract. 10. 1. a. sect. 1. q. 15. n. 25. S 3